

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Nisan 2020 #23

Can Hakyemez

hakyemez@tskb.com.tr

Emre Yanık

yanikem@tskb.com.tr

EPDK, COVID-19 sürecinde çeşitli düzenlemelere gitti

Enerji Piyasası Denetleme Kurumu (EPDK), lisanssız elektrik santral bağlantı anlaşmalarında süre uzatımı kararı verdi. Resmi Gazete’de yayımlanan karara göre Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği kapsamında kurulması öngörülen üretim tesislerinden de, bağlantı anlaşması süresi 10 Mart 2020 tarihinde veya sonrasında sona eren veya sona erecek olan gerçek ve tüzel kişilerin söz konusu süreleri; sona erme tarihinden itibaren geçerli olmak ve bir defaya mahsus olmak üzere, herhangi bir işleme gerek olmaksızın 3 ay süreyle uzatıldı.

EPDK ayrıca, belirli şartları taşıyan lisanslı projelere 3 aylık süre uzatımı hakkı tanıdı. Bu kapsamda, önlisans veya lisans başvuruları kapsamında gerekli bilgi ve belgelerin tamamlanması için verilen süreler, birleşme veya bölünme işlemleri kapsamında belirlenen yükümlülüklerle ilişkin süreler, eskisinin devamı mahiyetinde üretim lisansı verilmesi kapsamında belirlenen yükümlülüklerle ilişkin süreler, önlisans ve üretim lisansı tadil işlemleri kapsamında belirlenen yükümlülüklerle ilişkin süreler ve önlisans süreleri ile üretim lisansı kapsamında inşaat öncesi dönem ile inşaat dönemi ya da Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği’nin Geçici 15. maddesi kapsamındaki yükümlülük erteleme sürelerine üç aylık ek süre uzatımı hakkı tanıdı.

EPDK Elektrik Piyasası Dairesi Başkanlığı, COVID-19 salgını nedeniyle lisanssız üretim başvurularının alınmaya devam edeceğini ancak teknik ve evrak incelemelerini gerçekleştiren komisyon toplantılarının yeni bir bildirim kadar yapılmayacağını bildirdi. EPDK’nın bildiri sonrasında projelerin evrak ve teknik yönden aylık periyodlarla değerlendirildiği komisyon toplantıları ilk aydan başlamak üzere sırayla değerlendirme yapılarak başvurular sonuçlandırılacak.

20,20 TWh	181,06 TL/MWh
Nisan Üretimi	Ortalama PTF

-%15,4

Nisan ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretiminde %15,4’lük bir gerileme gözlemlendi.

Haberin detayı için [tıklayın.](#)

COVID-19 Salgınının Küresel Emisyonlara Etkisi

IEA, COVID-19 Krizinin Küresel Enerji Talebi ve CO₂ Emisyonları Üzerine Etkileri” raporunu yayınladı.

Haberin detayı için [tıklayın.](#)

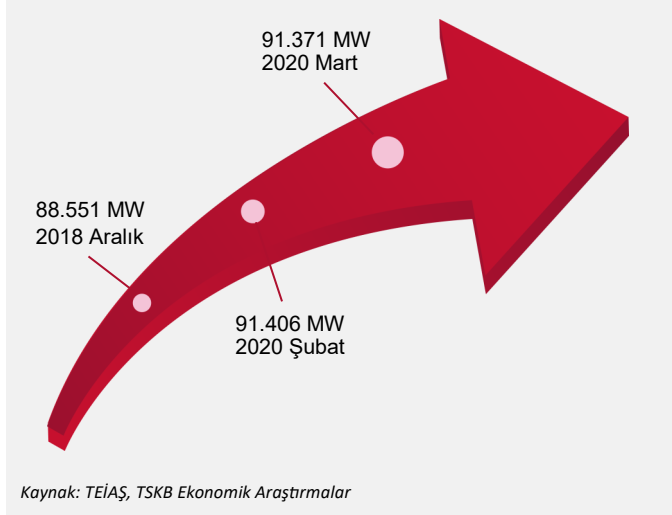
COVID-19 Sürecinde Petrol Talebi Öngörülleri

EIA, IEA ve OPEC’in aylık raporlarındaki petrol talebi öngörülerindeki gelişmelere bakış.

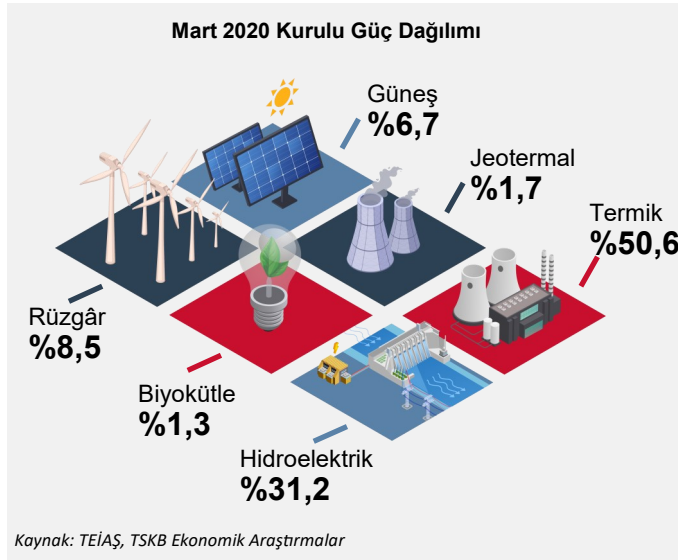
Haberin detayı için [tıklayın.](#)

Kurulu Güç Analizi

2019 yılı sonunda 91.267 megavat (MW) seviyesine ulaşmış olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2020 yılı Mart ayında 91.371 MW oldu. Aynı dönemde toplam 115 MW kurulu güce sahip rüzgâr santrali devreye girdi. Şubat ayında lisanslı ve lisanssız güneş santralleri ile hidroelektrik santralleri kurulu gücünde sırasıyla 46 MW ve 34 MW'lık bir artış gerçekleşti. Yenilenebilir atık enerjisi santrallerinde ise 2 MW'lık sınırlı bir artış izlendi. Jeotermal ve yerli/ithal kömür santrallerinin kurulu gücünde ise bir değişiklik izlenmedi. Doğal gaz santrallerinin kurulu gücünde ise 232 MW'lık gerileme gerçekleşti.

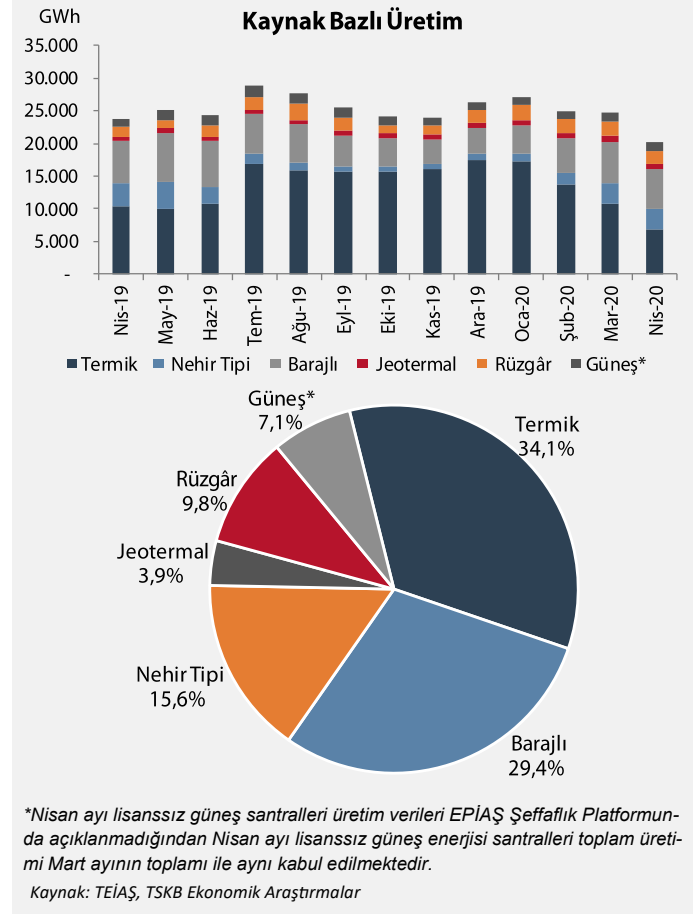

Mart ayında devrede olan santrallerin %49,4'ünü yenilenebilir kaynaklardan elektrik üreten santraller oluşturdu. Böylece yenilenebilir kaynakların oranı %49 seviyesine üzerindeki seyirini sürdürdü. Bahsi geçen oran 2019 yılı sonunda %49 seviyesindeydi. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %31,2'sini temsil ederken rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin toplam payları %15,2 seviyesine yükseldi.

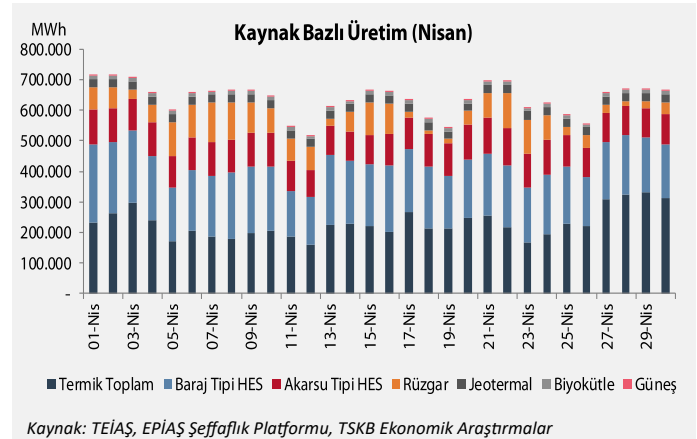
Elektrik Üretimi Analizi

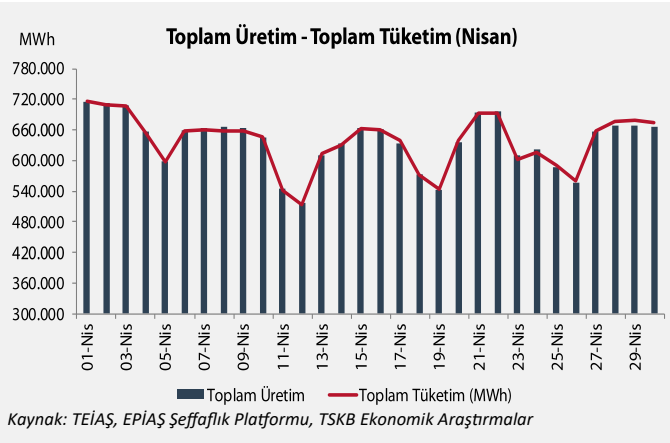
2020 yılı Mart ayında yaklaşık 24,7 teravatsaat (TWh) olan Türkiye toplam elektrik üretimi, Nisan ayında 20,2 TWh olarak gerçekleşti. 2020 yılı Mart ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretimi ile karşılaştırıldığında Nisan ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretiminde %15,4'lik bir gerileme gözlemlendi. Geçen yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise 2020 yılı Nisan ayında elektrik üretimi %15,1 oranında geriledi.

Mart ayında üretilen elektriğin %43,3'ünü sağlayan termik santraller, 2020 yılının dördüncü ayında toplam elektriğin %34,1'ini üretti. 9,1 puanlık bu azalışta elektrik talebindeki gerilemenin etkisi ve yenilenebilir santrallerden üretilen elektriğin payında izlenen artışın etkili olduğu izlenmektedir.

Mart ayında %38,9'luk bir paya sahip olan hidroelektrik enerjisi santralleri, Nisan ayı içerisinde aylık bazda toplam üretilen elektriğin %45,1'ini sağladı. Dikkat çeken bir diğer nokta ise 2019 yılı genelinde elektrik üretiminde ortalama %44,5'lik bir paya sahip olan yenilenebilir enerji santrallerinin, 2020 yılının dördüncü ayında, 2019 yılının aynı dönemdeki %56,4 seviyesinin 9,5 yüzde puan üzerinde, %65,9 seviyesinde gerçekleşmesi olmuştur.

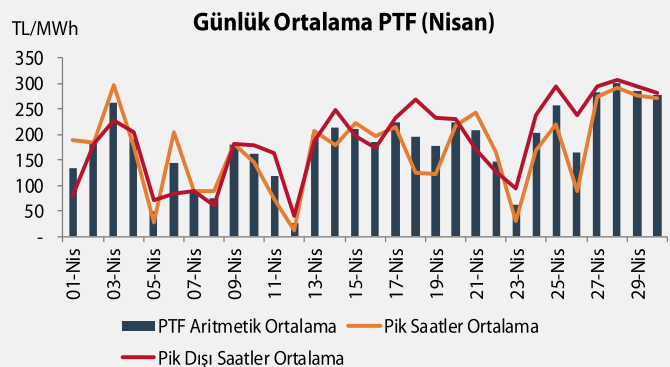
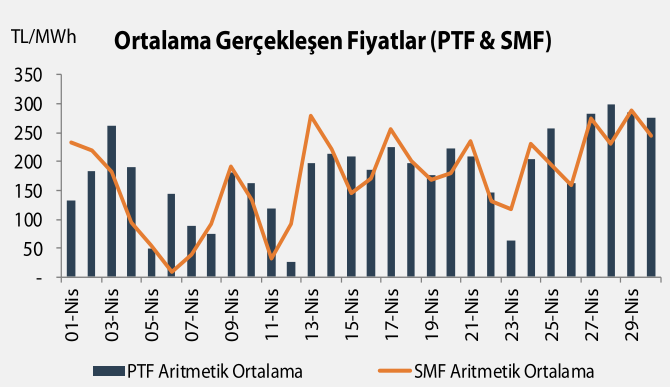

2020 yılı Nisan ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 637.668 megavatsaat (MWh) olarak gerçekleşti. Nisan ayı içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 1 Nisan Çarşamba günü 714.795 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde en düşük üretim 517.604 MWh ile 12 Nisan Pazar günü oldu.

Nisan ayı içerisinde ortalama günlük elektrik tüketimi 637.686 MWh olarak gerçekleşti. Yılın dördüncü ayında en yüksek tüketim 715.345 MWh ile 1 Nisan Çarşamba günü olurken en düşük elektrik tüketimi 512.842 MWh ile 12 Nisan Pazar günü kaydedildi.

Elektrik Fiyat Analizi

Nisan ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) ve sistem marjinal fiyatı (SMF) 8 TL/MWh ve 300 TL/MWh aralığında gerçekleşti. 2020 yılı Nisan ayı PTF ortalaması 181,16 TL/MWh iken aynı dönemde SMF ortalaması 170,33 TL/MWh oldu. En düşük ortalama PTF değeri 26,54 TL/MWh ile 12 Nisan Pazar günü olurken en düşük ortalama SMF değeri 8,57 TL/MWh ile 06 Nisan Pazartesi günü ortaya çıktı.

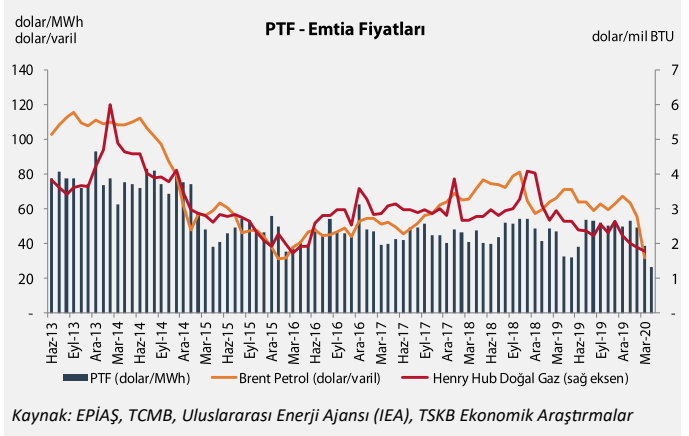

Kaynak: EPIAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Mart ayı PTF ortalaması ile karşılaştırıldığında Nisan ayı PTF ortalamasının %26,1 daha düşük olduğu izlenmektedir. Bahsi geçen gerilemede elektrik tüketimindeki azalma ile yenilenebilir santrallerin toplam üretim içindeki payının artış göstermesinin de olduğu düşünülmektedir.

Nisan ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) günlük ortalama değerden %4,5 oranında daha düşük gerçekleşti ve 172,96 TL/MWh oldu. Bu durum elektrik tüketimindeki yoğunluğun pik saatler dışına kaydığını göstermektedir. En yüksek pik saatler ortalaması olan 297,14 TL/MWh, 3 Nisan Cuma günü karşımıza çıktı. En düşük pik saatler ortalaması olan 12,99 TL/MWh ise 12 Nisan Pazar günü kaydedildi.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 189,36 TL/MWh oldu. En yüksek pik dışı saatler ortalaması 307,67 TL/MWh ile 28 Nisan Salı günü gerçekleşirken en düşük pik dışı saatler ortalaması 40,08 TL/MWh ile 12 Nisan Pazar günü kaydedildi.

Yıllık ortalama PTF 2018 yılında 47,39 dolar/MWh olarak kaydedilirken, 2019 yılı ortalaması 45,98 dolar/MWh oldu. 2020 yılı ilk çeyreği PTF ortalaması 47,11 dolar/MWh olarak gerçekleşirken Nisan ayında ortalama PTF 26,57 dolar/MWh oldu ve 2020 yılındaki düşüş eğilimini sürdürdü.

Mart ayı ile karşılaştırıldığında Nisan ayı içerisinde PTF fiyatları dolar bazında yaklaşık %31,6 değer kaybetti. Bu gerilemenin başlıca sebepleri arasında, TL'nin dolar karşısında değer kaybı ve TL bazlı elektrik fiyatında %26,1 seviyesinde izlenen gerilemenin olduğu değerlendirilmektedir.

2019 yılında ortalama 64,36 dolar seviyesinde gerçekleşen Brent petrol varil fiyatı, Nisan ayında 18,38 dolar oldu. Nisan ayında Brent petrol varil fiyatı bir önceki ay ile karşılaştırıldığında %42,6 seviyesinde geriledi. 2020 Mart ayı ortalaması 1,79 dolar/mBTU olan Henry Hub doğal gaz fiyatının %2,8 gerileme ile Nisan ayı ortalaması 1,74 dolar/mBTU olarak gözlemlendi. Nisan ayında petrol varil fiyatlarında COVID-19 salgını küresel seyri sebebiyle talepte meydana gelen azalma ve depoların dolması nedeniyle kayda değer bir gerileme olmuştur. Dönem içerisinde Batı Teksas tipi (WTI) bir varil petrolün Mayıs ayı vadeli kontrat fiyatı tarihte ilk kez 0 doların altına indi. WTI, 2019 yılı sonunda varil başına 60 dolar seviyelerindeyken, 2020 yılında içerisinde düşüş eğilimini sürdürerek Nisan ayında ortalama 16,55 dolar seviyesine kadar geriledi.

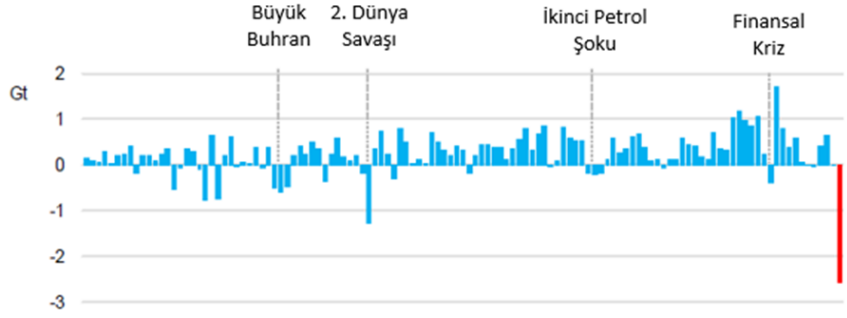

COVID-19 Salgınının Küresel Emisyonlara Etkisi

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), 30 Nisan'da "Küresel Enerji Görünümü 2020 – COVID-19 Krizinin Küresel Enerji Talebi ve CO₂ Emisyonları Üzerine Etkileri" raporunu yayınladı.

Raporda, COVID-19 pandemisinin karbondioksit (CO₂) emisyonları üzerine etkilerinden bahsediliyor. Raporun analizlerinde 2020 yılı ilk çeyreğinde gerçekleşen küresel CO₂ emisyonlarının 2019 yılının ilk çeyreğine göre %5 daha az olduğu belirtiliyor. Bu azalmadaki en büyük etmenlerin kömür emisyonlarındaki %8'lik, petrol emisyonlarındaki %4,5'lik ve doğal gaz emisyonlarındaki %2,3'lük azalmanın olduğu ifade ediliyor. Ülke bazlı incelemelerde ise Çin'de %8'lik, Avrupa Birliği'nde %8'lik ve ABD'de %9'luk azalma gözlemlendiği belirtiliyor. Bu düşüşlerde COVID-19 pandemisinin yanı sıra ılıman hava şartlarının etkili olduğu ifade ediliyor.

2020 yılı ilk çeyreğinden sonra gelen üç çeyrekte küresel CO₂ emisyonlarında düşüşün artacağı tahmin ediliyor. Rapora göre, küresel CO₂ emisyonları 2020 yılı sonunda 2019 yılının yaklaşık %8 altında olan 30,6 gigatona (Gt) ulaşacağı bekleniyor. Bu değer 2010 yılından beri en düşük değer olduğundan bahsediliyor. Bu azalmanın 2009 finansal krizden sonra gerçekleşen 0,4 Gt'luk rekor azalmanın altı katından daha fazla olduğunun altı çiziliyor.

Kaynak: Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)

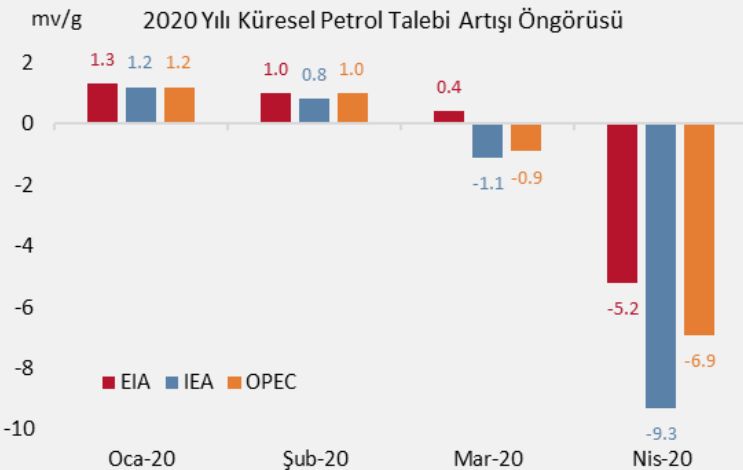

Can HAKYEMEZ - Yönetici
TSKB Ekonomik Araştırmalar

COVID-19 Sürecinde Petrol Talebi Öngörülleri

Çin'de ortaya çıkan ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi ilan edilen COVID-19 salgınının petrol piyasaları üzerindeki etkisi gün geçtikçe daha net görülüyor. Birçok ülkede yavaşlayan ve hatta durma noktasına gelen sanayi, hizmet ve ticaret faaliyetleri sebebiyle petrol piyasalarında talep tarafı bir baskı olduğu izleniyor. Bahsi geçen talep düşüşünün ciddiyeti ve belirsizliği Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA) ve Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) gibi çeşitli kurumların yayınlarında kendisine yer buldu.

EIA, IEA ve OPEC her ay yayınladıkları petrol sektörü raporlarında güncel gelişmelerin değerlendirilmesinin yanı sıra 2020 yılı küresel petrol talebi ile fiyat öngörülerini paylaşmakta. Bu kurumların beklentileri aylar itibarıyla genellikle aynı yönde olmakla birlikte beklentilerinin şiddeti farklılık gösterebiliyor. Örneğin Mart ayında yayınlanan raporlarında IEA ve OPEC 2020 yılı talebinde düşüş beklerken, EIA beklentisini azaltmasına rağmen petrol talebinde düşüş öngörmemişti. Nisan ayında yayınlanan raporlarda ise COVID-19 salgını etkisi ile tüm kurumlar, seviyeleri farklı olmakla birlikte, 2020 yılı petrol talebinde düşüş öngörüyor.

Kaynak: EIA, IEA, OPEC, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Bu süreçte, OPEC ve OPEC dışı ülkelerin arz kesintisi konusunda anlaşılabilirlik ve petrol fiyatları üzerinde etkili olacak hususlar arasında yer alıyor. Ancak, arz tarafındaki sorunlar çözülsün de (veya çözülmüş gibi görülsün de) COVID-19'un talep tarafındaki negatif etkisini göz ardı etmemek gerekir. Sektörün hem arz hem de talep tarafı olarak yaşadığı bu sorunun çözümünde, tüm sektörlerde olduğu gibi petrol sektörü için de önümüzdeki dönemde COVID-19'un yayılmasını sınırlamaya yönelik alınacak önlemler ile COVID-19'un seyri ve ekonomik faaliyetlerin düzeyine etkisi önemli olacak. Piyasadaki gelişmelerin yanı sıra, yukarıda bahsi geçen kurumların raporları önümüzdeki dönemde de yakından takip edilecek ve sektöre ışık tutacak

Emre YANIK - Uzman
TSKB Ekonomik Araştırmalar

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- **EPDK, Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ) tarafından hazırlanan Vadeli Doğal Gaz Piyasası İşletim Usul ve Esasları'nı görüşe açtı.** Aylık, çeyreklik ve yıllık kontratlarla yapılacak işlemleri düzenleyen taslak, EPDK'nın 30 Nisan 2020 tarihli Kurul kararı ile kabul edilerek görüşe açıldı. Taslak, 15 Haziran 2020 tarihine kadar 45 gün süre ile görüşe açıldı. (30 Nisan 2020)

- **Petrol arama ve üretim şirketlerinin devlet hissesi ödemeleri 3 ay ertelendi.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB), enerji arz güvenliği ve enerji kaynaklarında dışa bağımlılığı azaltmaya katkı sağlamak amacıyla petrol arama ve üretim sektörüne yönelik alınan tedbir ve destekleri açıkladı. Açıklanan destekler arasında, son ödeme tarihi 30 Nisan olan Mart 2020 dönemi devlet hissesi beyanname verme süresinin 20 Temmuz'a, ödemelerinin ise 31 Temmuz'a, son ödeme tarihi 31 Mayıs olan Nisan 2020 dönemi devlet hissesi beyanname verme süresinin 20 Ağustos'a, ödemelerinin ise 31 Ağustos'a ve son ödeme tarihi 30 Haziran olan Mayıs 2020 dönemi devlet hissesi beyanname verme süresinin 20 Eylül'e, ödemelerinin ise 30 Eylül'e ertelenmesi bulunmaktadır. Ayrıca, şirketlerin sahip olduğu arama ve işletme ruhsatlarından kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirme süreleri de 6 ay ertelendiği açıklandı. (30 Nisan 2020)

- **Aytemiz Akaryakıt Dağıtım A.Ş. Doel Elektrik Enerjisi Toplan Satış A.Ş.'nin paylarının tamamını devraldı.** Kamuyu Aydınlatma Platformu'na yapılan açıklamaya göre devir 20,9 milyon lira bedelle gerçekleşti. (30 Nisan 2020)

- **Türkiye'nin sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ithalatı 2019 yılında %13,25 arttı.** Uluslararası Gaz Birliği (IGU) tarafından yayınlanan rapora göre, Türkiye'nin 2019'da LNG ithalatı

toplam 9,4 milyon tona ulaştı. Türkiye 2019 yılında 3,45 milyon ton ile en çok Cezayir'den LNG satın aldı. Cezayir'i 1,8'er milyon ton ile Nijerya ve Katar izledi. (29 Nisan 2020)

- **COVID-19 salgını, elektrik ve enerji üretimi sektörlerini en çok fiyatlamada alanında etkiledi.** Deloitte tarafından hazırlanan COVID-19 salgınının sektörel etkilerini inceleyen raporlarda, petrol piyasalarındaki gelişmelerin Türkiye için risk ve fırsatları beraberinde getirdiği, elektrik üretim ve doğal gaz tedarikinde ise arz güvenliği riski bulunmadığı ifade edildi. Yayınlanan raporlara göre, salgın, petrol, elektrik ve enerji üretimi sektörlerini en çok fiyatlamada alanında etkiledi. (29 Nisan 2020)

- **EPDK, 2020 Yılı Elektrik Piyasası Endeksi'ni (EPE_{sayaç}) 180,06 olarak belirledi.** EPDK'dan yapılan açıklamada "13 Temmuz 2017 tarihli ve 7185 sayılı karar ile elektrik dağıtım şirketleri tarafından yapılacak sayaç yatırım tutarının hesaplanmasında kullanılacak birim bedeller ile söz konusu bedellerin güncelleme metodolojisi kabul edilmiş ve 12 Nisan 2018 tarihli ve 7791 sayılı karar ile 7185 sayılı Kurul Kararının birim bedel güncellemesinde kullanılan formülasyonda revize yapılmıştır. Mezkûr 7185 sayılı Kurul Kararı kapsamında 28 Nisan 2020 tarih ve 19078 sayılı Başkanlık Olur'u ile 2020 yılı için EPE_{sayaç}=180,06 olarak belirlenmiştir." denildi. Endeks 2019 yılında 161,12 seviyesinde bulunuyordu. (29 Nisan 2020)

- **Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) 6. dönem gelir tarife parametreleri geçerlilik tarihi belirlendi.** Resmi Gazete'de yer alan Kurul Kararına göre, EPDK, TEİAŞ'ın gelir/tarife düzenlemelerine esas parametrelerin geçerli olacağı altıncı uygulama döneminin 1 Ocak 2021 ile 31 Aralık 2023 (bu tarihler dâhil) olarak belirlendi. (27 Nisan 2020)

- **Büyükşehir belediyelerinde "Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı" ile "İklim Değişikliği Dairesi Başkanlığı", il ve ilçe belediyelerinde ise "İklim Değişikliği Şube Müdürlüğü" ile "Sıfır Atık Şube Müdürlüğü" kurulacak.** Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum yaptığı açıklamada, bu sayede yerel yönetimlerin karar alma süreçlerinin hızlanacağı ve çevreye dair tüm projelerin "Sıfır Atık" çatısı altında daha verimli olacağını belirtti. (22 Nisan 2020)

- **29 büyükşehirde hava kirliliği azaldı.** Anadolu Ajansı'nın haberine göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile belediyelerin hava kalitesi ölçüm istasyonları verilerine göre, Türkiye'de bulunan 29 büyükşehirde partikül madde (PM₁₀) hava kirliliği %32 azaldı. Büyükşehirlerde en fazla hava kirliliği azalması Kahramanmaraş'ta yaşandı. Kahramanmaraş'ı sırasıyla Şanlıurfa, Hatay, Van, Erzurum ve Eskişehir takip etti. 16 Mart tarihinden sonra İstanbul'da hava kirliliği %11, Ankara'da %27, Bursa'da %37, Antalya'da %28 ve Adana'da %46 azaldı. (22 Nisan 2020)

- **Türkiye'den geçen boru hatlarıyla taşınan ham petrol Mart ayında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %2,9 azaldı.** Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ), Türkiye üzerinden geçen 4 boru hattıyla taşınan ham petrol miktarının 2020 yılının Mart ayında %2,9 düşüşle 41 milyon 969 bin varil olduğunu açıkladı. 2019 yılının aynı ayında söz konusu hatlardan 43 milyon 229 bin varil petrol taşınmıştı. BOTAŞ tarafından açıklanan verilere göre, Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) boru hattı ile 19 milyon 609 bin varil, Irak-Türkiye boru hattı ile 16 milyon 923 bin varil, Ceyhan-Kırıkkale boru hattı ile 3 milyon 326 bin varil ve Batman-Dörtyol boru hattı ile 2 milyon 111 bin varil ham petrol taşınması yapıldı. (22 Nisan 2020)

- **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020 yılı Şubat ayında yatırım teşvik belgesi almaya hak kazanan projeleri Resmi Gazete'de yayınladığı Tebliğ ile yayımladı.** Tebliğ kapsamında toplam 671 proje yatırım teşvik belgesi almaya hak kazanırken yatırım teşvik belgesi alan projelerin toplam yatırım tutarı ise 12,6 milyar lira oldu. 2020 yılı Şubat ayında 28 enerji yatırımına teşvik belgesi verilirken, 4 teşvik belgesi ise iptal edildi. Ayrıca enerji sektöründe 54 projenin yatırım teşvik belgeleri için tamamlama vizesi yapılırken, 4 projenin de teşvik belgesi iptal edildi. Madencilik sektöründe de 8 proje teşvik belgesi almaya hak kazandı. (22 Nisan 2020)

- **Elektrik Piyasası Dengeleme Ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlandı.** Değişikliğe göre, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süre ile İşletmecisi tarafından alacaklı piyasa katılımcılarına yapılacak ödemeler, fatura tebliğ tarihi ve sırası dikkate alınmaksızın, ilgili fatura dönemi için piyasa katılımcılarından tahsil edilen tüm tutarların net alacak tutarlarına oranına göre gerçekleştirilecek. Bu ödemelerin yapılmasını müteakip bir sonraki ön uzlaştırma bildirim yayımlanana kadar yeni bir tahsilat yapılırsa bunlar da birinci cümledeki usule göre alacaklı piyasa katılımcılarına dağıtılacak. Kurul bu uygulamanın süresini altı aya kadar uzatmaya yetkili olacak. (21 Nisan 2020)

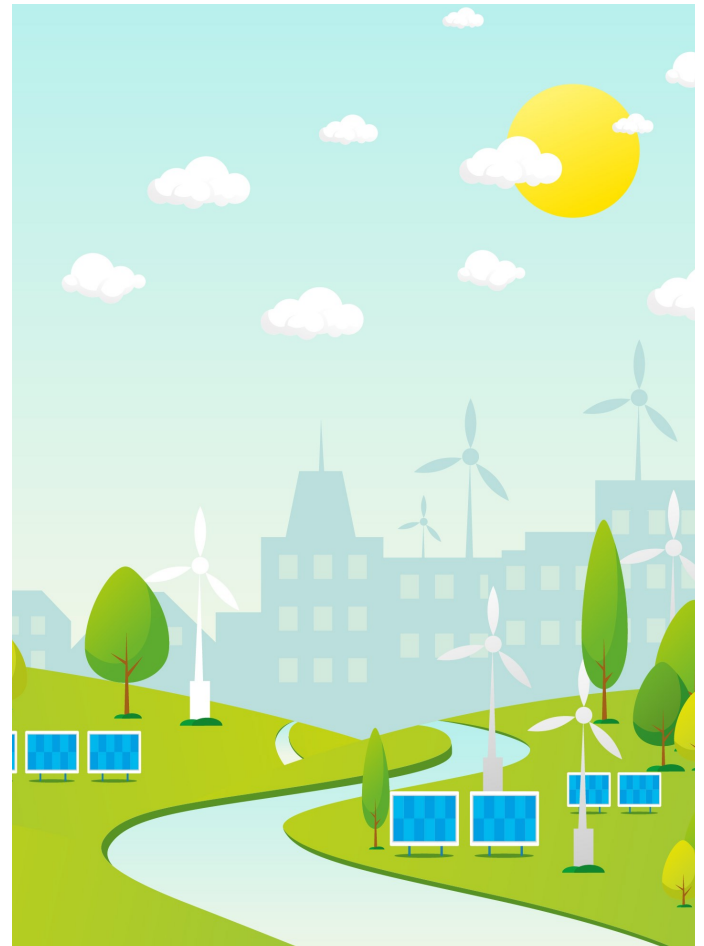
- **Kangal Termik Santrali'nin yeniden üretime başlaması için başvuru yapıldı.** Santraldeki eksikliklerin giderildiği ve yeniden üretime başlanması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığına müracaat yapıldığı belirtilen açıklamada, "Kangal Termik Santrali'nin normal baca gazı arıtma tesisi yapımının 24-30 ay sürecek olması nedeniyle bir yandan bu süreç devam ederken bu sürede santralin kapalı kalmaması için işletme maliyeti çok yüksek olmasına rağmen farklı bir tesis olan DSI (Dry Sorbent Injection) sisteminin santralde kurulumu tamamlanmıştır." ifadeleri kullanıldı. (20 Nisan 2020)

- **EPDK, 2020 yılı Nisan ayı için tedarik edilen birim enerji miktarı başına öngörülen Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) maliyetini güncelledi.** EPDK Nisan 2020 dönemi için YEKDEM maliyet tahmini yaklaşık ikiye katlayarak 228,12 TL/MWh olarak yeniden belirledi. EPDK, 2020 yılına ait aylık YEKDEM maliyeti tahminlerini Aralık 2019'da açıklamıştı. Bu dönemde, Nisan 2020 dönemi için yapılan tahmin 110,66 TL/MWh olarak açıklanırken, 20 Mart 2020 tarihindeki toplantısında bu tutarı 121 TL/MWh'ye yükseltmişti. (20 Nisan 2020)

- **İlisu Barajı ve Hidroelektrik Santrali'nde (HES) elektrik üretimine başlanıyor.** Anadolu Ajansı'nda yer alan habere göre, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında yapılan ve 1.200 MW kurulu gücü ile Türkiye'nin en büyük 4. barajı olacak Ilisu Barajı'nda Mayıs ayında enerji üretimine başlanacak. (20 Nisan 2020)

- **TürkAkım doğal gaz boru hattının Bulgaristan güzergahının inşaatı COVID-19 salgını nedeniyle gecikecek.** İhlas Haber Ajansı'nın haberine göre, Bulgaristan Başbakanı Boyko Borisov, projede çalışan yabancı işçilerin aşamalı olarak sürekli karantinaya girmeleri gerektiğini hatırlatarak, bu yüzden çalışmalarda gecikme yaşanabileceğini söyledi. Şimdiye kadar 300 kilometrelik boru getirildiğini ifade eden Borisov, her gün yeni boruların da tren ve kamyonlarla ülkeye getirildiğini açıkladı. (17 Nisan 2020)

- **STAR Rafineri'de üretim tam kapasite devam ediyor.** SOCAR Türkiye Rafineri ve Petrokimya İş Birimi Başkanı Anar Mammadov, ürün talebindeki sert düşüşün kapasite kullanımına yansıtıldığını ancak Petkim ile entegre çalışmalarını sayesinde STAR'ın üretimine tam kapasite devam ettiğini söyledi. Mammadov, yıllık 1,6 milyon ton jet yakıt üretim kapasitesi olan STAR Rafineri'de bu kapasitenin neredeyse tamamını şu anda motorine çevirdiklerini belirtti. (17 Nisan 2020)

- **Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.** Yapılan değişiklikte birlikte OSB’lerde döviz cinsinden arsa satışı yapılmasına ilişkin düzenleme yürürlükten kaldırıldı, arsa iptal ve iadelerinde ödenecek bedelin hesaplanmasında parsel tahsis bedeli üst limit olarak belirlendi. Bürokrasinin azaltılması ve mevzuatın sadeleştirilmesi çalışmaları kapsamında, tapu ve kadastral bilgiler kamu arşivinde bulunduğundan, özel OSB kurulmasına ilişkin taleplerde artık tapu ibrazı istenmeyecek. Yeni düzenlemeye göre, güneş enerjisine dayalı elektrik enerjisi üretim tesislerinin, statik ve mimari açıdan çatı ve cephe uygulamasının yapılamaması ya da ilave kapasiteye ihtiyaç olması hallerinde yerde kurulacak olan tesislerin taban alanı, parsel alanının %25’ini geçmeyecek. Ayrıca geri dönüşüm sektöründen gelen talepler doğrultusunda OSB’ye ait teknik altyapı alanında olması ve OSB müteşebbis heyet veya genel kurul kararı alınması şartı ile geri dönüşüm ve bertaraf tesislerinin OSB’lerde kurulmasına imkân tanındı. (16 Nisan 2020)

- **Elektrik tüketiminden kaynaklanan alacaklar yapılandırılacak.** TBMM’ye sunulan tasarıya göre, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.’nin (TEDAŞ) elektrik tüketiminden kaynaklanan alacakları (Özelleştirme devir işlemleri sırasında TEDAŞ’a devredilmiş olan alacaklar) yapılandırılacak. Buna göre, vadesi 1/2/2020 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla geldiği hâlde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş ve 23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 2. maddesi ve geçici 1. maddesi uyarınca yapılandırılmamış olan alacaklarının asıllarının tamamının, 2021 yılının Eylül ayı sonuna kadar TEDAŞ’a iletilmek üzere dağıtım/perakende satış şirketlerine veya TEDAŞ’a yazılı başvuruda bulunulması ve ödenmesi gereken tutarın ilk taksiti 2021 yılının Ekim ayının son gününe kadar ödenmek üzere ve her yıl ilk taksitin tekabül ettiği ayda toplam üç eşit taksitte ödenmesi şartıyla, bu alacakların ödenen kısmına isabet eden fer’ilerinin tahsilinden vazgeçilecek. (15 Nisan 2020)

- **Çetin Barajı ve HES elektrik üretimine başladı.** Şirket tarafından yapılan açıklamada, Temmuz 2017’de inşaatına başlanan Siirt’in Şirvan ve Pervari ilçesi sınırları içerisinde, Botan Çayı üzerinde yer alan toplam 420 MW kurulu güce sahip olan Çetin Barajı ve HES’in, Bakanlık kabulü yapılan 2 ünitesi ile elektrik üretimine başladığı duyuruldu. Diğer iki ünitesinin Mayıs ayında elektrik üretimine başlaması planlanıyor. (14 Nisan 2020)

- **EPDK, elektrik piyasasında 8 şirkete üretim lisansı verdi; 5 şirketin lisansını da sona erdirdi.** Resmi Gazete’de yayımlanan listeye göre, EPDK 3 şirkete madeni yağ lisansı, 1 şirkete ihrakiye teslimi lisansı ve 2 şirkete sıvılaştırılmış doğal gaz dağıtıcı lisansı verdi. (14 Nisan 2020)

- **Güneş paneli ithalatına gözetim uygulaması getirildi.** Resmi Gazete’nin 14 Nisan 2020 tarihli sayısında yayınlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ile fotovoltaik modül ve panelleri ithalatına yönelik gözetim uygulaması başlatıldığı bildirildi. Ticaret Bakanlığı tarafından yayınlanan 2020/5 sayılı tebliğe göre fotovoltaik modüller için birim gümrük kıymet bedeli kilogram başına 25 dolar olarak belirlendi. Tebliğ 30 gün sonra yürürlüğe girecek. (14 Nisan 2020)

- **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Su Temin Projesi’nde onarım çalışmalarının yaz aylarında tamamlanması planlanıyor.** Tarım ve Orman Bakanlığı’ndan yapılan açıklamaya göre, 2015 yılında işletmeye alınan projede Ocak ayında isale hattının deniz geçişinde arıza tespit edildi. Arızaya ilişkin boru ve parçaların temin edilmesiyle birlikte Mayıs ayında işin yapımına ilişkin sözleşme imzalanacak. (13 Nisan 2020)

- **China Gezhouba Group’tan Isparta’da pompajlı HES yatırımı.** KAF Teknik Yapı ve General Electric (GE) işbirliğiyle Eğirdir Gölü için projelendirilen 1.000 MW’lık pompaj depolamalı hidroelektrik santralının inşaatına Ocak 2022’de başlanması planlanıyor. GE Hidroelektrik Bölümü Türkiye ve Orta Doğu Üst Yöneticisi Marwan Al Roub, China Gezhouba Group ile KAF Teknik Yapı’nın 1,5 milyar dolarlık mühendislik, tedarik ve inşaat sözleşmesi imzaladığını, santralde GE’nin de 4 adet 250 megavatlık özel çift yönlü türbin ve ekipmanlarının kullanılacağını belirtti. (10 Nisan 2020)

- **Türkiye Su Enstitüsü görev tanımında değişiklik yapıldı.** Resmi Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararına göre Türkiye Su Enstitüsü, su konusundaki uluslararası ve bilimsel gelişmelerin takibi, bilgi üretimi ve paylaşımı, bu sahadaki uzmanların yetiştirilmesi gibi maksatlarla ulusal ve uluslararası seminer, sempozyum, kurs, konferans ve benzeri faaliyetler ve belgeyle değerlendirilecek teorik veya uygulamalı eğitim ve öğretim programlarını düzenlemek, uygulamak veya bunlara katkı sağlamakla görevli olacak. Enstitü, görev alanına giren konularda Türkçe veya yabancı dillerde süreli ve süresiz yayınlar da çıkaracak. (9 Nisan 2020)

- **Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) görev tanımında değişiklik yapıldı.** Resmi Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararına göre MAPEG, Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası kapsamında ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlayacak gerekli iş ve işlemleri yapacak. MAPEG, savaş ve seferberlik hali için akaryakıt kaynak kataloğu hazırlayacak ve akaryakıt tahsisatı yapılmasıyla ilgili faaliyetleri yürütecek. (9 Nisan 2020)

- **Global Yatırım Holding’e bağlı Naturel Gaz, Azerbaycan kamu şirketi SOCAR’a bağlı SOCAR LNG’yi satın almak için Rekabet Kurumu’na başvurdu.** Anlaşma tamamlanırsa Türkiye’nin başlıca taşıma doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) dağıtıcılarından olan Naturel Gaz, bu satın alma ile CNG satabildiği il sayısını 49’dan 59’a yükseltirken, LNG faaliyetlerini hedeflediği gibi büyümüş olacak. (9 Nisan 2020)

- **Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Türkiye’de barajlarda yeteri kadar su bulunduğunu ve içme suyunda herhangi bir sıkıntı öngörmediklerini açıkladı.** Bakan Pakdemirli, 1 Ekim 2019-6 Nisan 2020 tarihleri arasında Türkiye genelinde kümülatif yağışlar ortalamasında uzun yıllar ortalamalarına göre %1,7 oranında azalma olduğunu ancak barajlar

da yeterli su bulunduğunu söyledi. İşletmede olan 98'i içme suyu, 125'i enerji ve diğerleri sulama maksatlı toplam 360 adet depolama tesisinde doluluk oranının %53,8 olduğunu dile getiren Pakdemirli, bu barajlardaki mevcut su miktarının 140,3 milyar metreküp olduğunu bildirdi. İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa'daki içme suyu barajlarında geçen yıla göre %14 oranında su azalışı olduğunu belirten Pakdemirli bunun bir sıkıntı yaratmayacağını dile getirdi. (8 Nisan 2020)

- **Aksa Şanlıurfa Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali (DGKÇS) üretime başladı.** Kamuyu Aydınlatma Platformu'na yapılan açıklamaya göre, TEİAŞ, Şanlıurfa DGKÇS'nin yeniden üretime geçmesiyle ilgili başvuruyu onayladı. 147 MW kurulu güce sahip Şanlıurfa DGKÇS, 06 Nisan 2020 tarihi itibarıyla elektrik üretimine başladı. (7 Nisan 2020)

- **Plastik poşet üretimi %25 arttı.** Salgından korunmaya yönelik tedbirlerin özellikle tek kullanımlık plastik ürünler ve poşet imalatını artırdığını belirten Türk Plastik Sanayicileri Araştırma ve Geliştirme Eğitim Vakfı (PAGEV) Başkanı Yavuz Eroğlu, "Tesislerimizde özellikle poşet üretimi son bir ayda %25 oranında arttı. Bazı ürün gruplarında bu artış çok daha fazla" dedi. (7 Nisan 2020)

- **EPDK tarafından belirlenen "Elektrik ve Doğal Gaz Dağıtım Şirketlerinin, Araştırma, Geliştirme ve Yenilik Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Usul ve Esaslar" Resmî Gazete'de yayımlandı.** Usul ve Esaslar elektrik ve doğal gaz dağıtım lisansı sahihi tüzel kişilerin araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetlerinin desteklenmesi ve teşvik edilmesine ilişkin düzenlemeleri kapsıyor. (6 Nisan 2020)

- **BOTAŞ, Nisan ayından itibaren geçerli olarak doğal gaz tarifelerini belirledi.** Elektrikte olduğu gibi doğal gaza da Nisan ayında zam yapılmadı. Tarifeye göre; doğal gaz fiyatları her bin metreküp için konutta bin 251 TL, sanayide 1.550 TL, elektrik üretimi amaçlı tüketim de 1.600 TL olarak sabit tutuldu. Ticaret-hanede düşük tüketimleri olanların satış fiyatı 1.251 TL, yüksek tüketimi olanların ise 1.555 TL olarak belirlendi. (1 Nisan 2020)

- **Türkiye'nin sera gazı emisyonu 2018'de %0,5 azalırken, %72 ile en büyük pay enerjinin oldu.** TÜİK tarafından yayımlanan 1990-2018 dönemi Sera Gazı Emisyon İstatistikleri'ne göre, Türkiye'nin 2018 yılı toplam sera gazı emisyonu bir önceki yıla göre %0,5 azalarak 520,9 milyon ton CO₂ eşdeğeri olarak hesaplandı. CO₂ emisyonlarındaki en büyük payı enerji kaynaklı emisyonlar oluşturdu. Kişi başı toplam sera gazı emisyonu ise 2018 yılında bir önceki yıla göre hafif azaldı. 1990 yılında 4 ton CO₂ eşdeğer olan kişi başı toplam sera gazı emisyonu, 2017 yılında 6,5 ton CO₂ eşdeğer ve 2018 yılında 6,4 ton CO₂ eşdeğer olarak hesaplandı. (1 Nisan 2020)

Yurt Dışından Haberler

- **Citigroup kömüre desteği kesiyor.** Citigroup yayınladığı "Çevresel ve Sosyal Politika Çerçevesi" raporunda, ekonominin fosil yakıtlardan arındırılmasına yardımcı olmak için kömür endüstrisine desteğini kademeli olarak keseceğini açıkladı. Açıklamaya göre Citigroup, 2025 yılına kadar kömür şirketlerine aracılık ve danışmanlık hizmetlerini kesmiş olacak. 2030 yılında da kömür endüstrisine desteğini tamamen sonlandıracak. (30 Nisan 2020)

- **ABD, Irak'a İran'dan enerji ithalatı için tanıdığı yaptırım muafiyetini 26 Mayıs'a kadar uzattı.** ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, 7 Ağustos 2018'de devreye alınan ilk yaptırım paketi kapsamında bulunan Irak'ın İran'dan elektrik ve gaz ithalatı 26 Mayıs'a kadar uzatıldı. Irak elektrik ihtiyacının üçte birini İran'dan ithal ediyor. Irak, İran'a olan enerji bağımlılığını %75 oranında azaltmayı hedefliyor. (28 Nisan 2020)

- **Saudi Aramco petrol üretim kısıntısına erken başladı.** Bloomberg haberine göre, Saudi Aramco üretimi günlük 12 milyon varil üretimden hedef seviye olan günlük 8,5 milyon varile ulaşmak için düşürmeye başladı. Suudi Arabistan, Kuveyt, Cezayir ve Nijerya'dan sonra kısıntıya erken başlayan dördüncü ülke oldu. (28 Nisan 2020)

- **Çin 2020 yılında sona erecek elektrikli araç teşviklerini iki yıl uzattı.** Çin Halk Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı açıklamasına göre şehir içi toplu ulaşım, kamu hizmeti ve araç kiralama gibi alanlarda kullanılmak için satın alınan araçlara yönelik alım destekleri 2020'de düşürülmeyecek. 2021 ve 2022 yıllarında ise 2019 yılı desteklerine göre %10 ila %20 oranında azalacak. Bireyler ve şirketler tarafından yapılacak alımlarda ise 2020 yılından itibaren azaltıma gidilecek ve uygulanan destek miktarı 22 Temmuz 2020'den itibaren geçerli olmak üzere 2019 yılına göre 2020'de %10, 2021'de %20 ve 2022'de %30 oranında düşürülecek. (27 Nisan 2020)

- **Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın (IRENA) "Küresel Yenilenebilir Raporu" yayımlandı.** "Enerji Dönüşümü 2050" temalı rapora göre, güneş ve rüzgâr enerjisi de dahil olmak üzere yenilenebilir kaynaklar, enerji talebinin %86'sını karşılayabilir. Enerjideki dönüşümünün 2050 yılında, gayri safi yurtiçi hasılayı %2,5; toplam istihdamı ise küresel ölçekte %0,2 oranında artırması öngörülüyor. Raporda, sağlık, sübvansiyon ve iklimle ilgili tasarrufların, 30 yıllık bir süre boyunca kümülatif olarak 160 trilyon dolar değerinde olacağı belirtiliyor. (24 Nisan 2020)

- **EIA haftalık petrol stokları verilerini açıkladı.** EIA verilerine göre, ülkedeki ticari ham petrol stoklarının 11-17 Nisan haftasında 15 milyon varil artışla 518,6 milyon varile yükseldi. Söz konusu dönemde, ABD'nin benzin stokları %0,4 artarak 263,2 milyon varile yükseldi. Ülkenin benzin stokları bir önceki hafta 4,9 milyon varil artış göstermişti. (24 Nisan 2020)

- **Dünya Bankası, Emtia Piyasaları Görünüm Raporu'nun Nisan 2020 sayısını "COVID-19'un Emtialar Üzerindeki Etkileri" başlığıyla yayımlandı.** Dünya Bankası, COVID-19 salgınının etkisiyle petrol, doğal gaz ve kömürün oluşturduğu enerji emtia fiyatlarında bu yıl geçen yıla kıyasla %40,3, enerji dışı emtia fiyatlarında ise %5,1'lik azalma olacağını öngördü. Metaller ve minerallerin fiyatlarında bu yıl geçen yıla göre %13,2'lik azalma beklenen raporda, değerli metallerin fiyatının ise %13,2 artacağı öngörüldü. Emtia fiyatlarında 2021'de toparlanma beklendiğine işaret edilen raporda, enerji emtia fiyatlarının gelecek yıl %18,9, enerji dışı emtia fiyatlarının da %2,5 artacağı tahmin edildi. Raporda, emtia piyasalarına ilişkin görünümün oldukça

belirsiz olduğu vurgulanarak bu belirsizliğin salgının süresine, şiddetine ve salgına karşı alınan önlemlerin ne kadar kısa sürede kaldırılacağına bağlı olduğu ifade edildi. (24 Nisan 2020)

- IEA petrol fiyatlarındaki oynaklığın giderilmesi ve piyasaların dengelenmesi için önerilerde bulundu. IEA Başkanı Dr. Fatih Birol'un Twitter hesabında yayınladığı öneriler arasında petrol üreticilerinin aldığı kesinti kararının bir an önce uygulanmaya başlanması ve hatta daha büyük kesintiye gidilmesi, ülkelerin stratejik petrol rezervlerini arz fazlalığını önlemek amacıyla kullanıma hazır hale getirmesi ve finansal kurumların düzensiz piyasa koşullarını önlemek için bazı önlemler alması bulunuyor. (22 Nisan 2020)

- Suudi Arabistan'ın milli petrol şirketi Saudi Aramco, Mayıs ayı itibarıyla müşterilerine günlük 8,5 milyon varil ham petrol arz edeceğini bildirdi. OPEC ve OPEC dışı bazı ham petrol üreticisi ülkelerin 12 Nisan'da aldıkları üretim kesintisi kararına göre, Suudi Arabistan'ın, günlük 11 milyon varil üretim seviyesini esas alarak Mayıs ve Haziran'da günlük üretimini 2,5 milyon varil azaltması bekleniyor. OPEC ve OPEC dışı bazı ham petrol üreticisi ülkeler, ham petrol üretimlerini 1 Mayıs'tan 30 Haziran'a kadar günlük 9,7 milyon varil azaltma kararı aldıklarını duyurmuştu. OPEC, söz konusu günlük ham petrol üretimi kesinti miktarının 1 Temmuz-31 Aralık dönemini kapsayan 6 ay boyunca 7,7 milyon varil, 1 Ocak 2020-30 Nisan 2022 döneminde ise 5,8 milyon varil olacağını kaydetmişti. (20 Nisan 2020)

- Mart ayında küresel petrol üretimi arttı. OPEC tarafından yayınlanan 'Petrol Piyasası' raporuna göre, Mart ayında küresel petrol üretimi, bir önceki aya göre günlük ortalama 620 bin varil artarak 99,86 milyon varil/gün olarak gerçekleşti. Mart ayında üretim 2019'un aynı dönemine göre 910 bin varil/gün artış gösterdi. Mart ayında OPEC'in ham petrol üretimi ise bir önceki aya göre 821 bin varil/gün artarak 28 milyon 612 bin varil/gün olarak gerçekleşti. OPEC'in toplam küresel petrol arzı içindeki payı ise %28,7 oldu. (17 Nisan 2020)

- IEA petrol talebinde düşüş bekliyor. IEA'nın yayınladığı aylık Petrol Piyasası Raporu'na göre, petrol talebi Nisan ayında günde 26 milyon varile kadar düşecek. Rapordaki verilere göre, 2020 yılında küresel petrol talebi günde 9,3 milyon varil düşmesi beklenirken 2020 yılı ikinci çeyreğinde ise talebin bir önceki yıla göre günde 23,1 milyon varil altında olması öngörülmüyor. Raporun yayınlanmasının ardından IEA Başkanı Dr. Fatih Birol yaptığı basın toplantısında, "Birkaç yıl sonra geriye dönüp baktığımızda 2020'yi küresel petrol tarihinin en kötü yılı, bu ayı da Kara Nisan olarak adlandırabiliriz. IMF'nin dün açıkladığı küresel büyüme rakamları ve küresel petrol talebindeki

düşüşe bakarak, COVID-19 salgınının küresel ekonominin büyümesinden bir yıl, petrol sektörünün büyümesinden ise neredeyse 10 yıl kaybettirdiğini söyleyebiliriz." dedi. (16 Nisan 2020)

- Azerbaycan'ın doğal gaz üretimi ilk çeyrekte %10 arttı. SOCAR, 2020 yılı Ocak-Mart döneminde ülkenin doğal gaz üretiminin 10 milyar metreküpe ulaştığını açıkladı. Söz konusu dönemde, şirketin kendi işlettiği sahalarından doğal gaz üretimi ise 1,8 milyar metreküp oldu. Şirketten yapılan açıklamaya göre, Ocak-Mart döneminde ülkenin petrol üretimi ise 9,3 milyon ton oldu. (16 Nisan 2020)

- Siemens Gamesa İspanya'daki türbin üretimine yeniden başladı. Siemens Gamesa, İspanya genelinde COVID-19 salgını nedeniyle iki hafta ara verdiği rüzgâr türbini ekipmanları üretimine yeniden başladı. (15 Nisan 2020)

- Novatek'in LNG satışları yılın ilk çeyreğinde %28,4 oranında azaldı. Rus şirket Novatek, 2020 yılının ilk üç ayında doğal gaz üretiminin bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,2 oranında artarak 19,1 milyar metreküpe ulaştığını açıkladı. Toplam doğal gaz satışlarının %6,8 oranında düştüğünü kaydeden Novatek, LNG satışlarının da %28,4 oranında düştüğünü belirtti. Novatek yılın ilk çeyreğinde uluslararası piyasalara 2,45 milyar metreküp LNG satışı gerçekleştirdi. (14 Nisan 2020)

- EIA, ABD'de kayaç petrolü üretiminin 194 bin varil/gün düşmesini bekliyor. EIA, Nisan ayında üretimin 8,7 milyon varil/gün olacağını tahmin etti. Mayıs ayında üretimin 183 bin varil/gün daha azalarak 8,53 milyon varil/güne gerilemesi bekleniyor. (14 Nisan 2020)

- Avrupa'nın en büyük güneş enerjisi santrali elektrik üretmeye başladı. Iberdrola SA, İspanya'nın Extremadura Özerk Bölgesi'nde kurduğu 500 MW'lık Nunez de Balboa Güneş Enerjisi Santrali'ni yerel şirket Ecoenergías del Guadiana işbirliğiyle devreye aldığını açıkladı. Santralde üretilen elektriğin yaklaşık 250 bin kişinin elektrik ihtiyacını karşılaması öngörülmüyor. Santral aynı zamanda yılda 215 bin ton CO₂ atmosfere salımını da önleyecek. Iberdrola 2022 yılına kadar Extremadura Özerk Bölgesi'nde 2.000 MW güneş ve rüzgâr enerjisi üretim kapasitesi kurmayı planlıyor. (13 Nisan 2020)

- EIA "Kısa Vadeli Enerji Görünümü" raporunu yayımladı. Rapor, ABD'nin ham petrol üretiminin 2021 ilk çeyreğe kadar yavaşlayacağını ve 2019'daki pik seviyeye göre 1,8 milyon varil azalarak 11 milyon varil/gün seviyesine ineceğini tahmin etti. EIA tarafından yapılan değerlendirmede, "Özel sektör ve serbest piyasa bu üretim kısıntısını yönlendirecek" denildi. (9 Nisan 2020)

- Volkswagen elektrikli araçlar için hızlı şarj istasyonu üretecek. Volkswagen tarafından yapılan açıklamada, Volkswagen AG ve Shanghai DU-POWER New Energy Technical Co., Ltd'nin Çin'de esnek hızlı şarj istasyonları üretmek için ortak girişim kurdukları belirtildi. %50 eşit ortaklık yapısıyla kurulan ortak girişimin Şanghay merkezli olacağı ve bu yılın ikinci yarısında üretime başlayacağı da bildirildi. (9 Nisan 2020)

- Avrupa Birliği, 2019 yılında 108 milyar metreküp LNG ithalatı gerçekleştirdi. Avrupa Komisyonu doğal gaz piyasa raporuna göre, LNG'nin toplam gaz ithalatındaki payı %27 olarak gerçekleşirken, toplam gaz tüketiminde LNG'nin payı ise %22 oldu. 2019 yılı son çeyreğinde ise LNG ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %42 arttı. Rapordaki verilere göre, LNG ithalatının dörtte biri ABD'den yapıldı. (8 Nisan 2020)

- **IRENA "Yenilenebilir Kapasitesi 2020 İstatistikleri" raporunu yayınladı.** Rapora göre, dünyada yenilenebilir enerjide kurulu güç geçen yıl 176 gigavat (GW) artarak toplam 2.537 GW'a yükseldi. Doğru politikaların uygulanmasıyla dünya genelinde güneş ve rüzgâr teknolojilerinin maliyeti düşerken ve ilave kurulu gücün yaklaşık %90'ını rüzgâr ve güneş yatırımları oluşturdu. Güneş enerjisinde 98 GW, rüzgâr enerjisinde ise 60 GW ilave yatırım devreye alındı. Ayrıca, hidroelektrik, biyokütle, jeotermalde ise sırasıyla, 12 GW, 6 GW ve 0,7 GW ilave kapasite artışı gerçekleşti. (8 Nisan 2020)

- **Suudi Arabistan'ın ulusal petrol şirketi Saudi Aramco petrol satış fiyatı açıklamasını ilk kez erteledi.** Saudi Aramco her ayın 5'ine kadar gösterge olarak kabul edilen ham petrol satış fiyatını açıklıyordu. COVID-19 ve petrol arzı konusundaki anlaşmazlık yüzünden fiyat açıklaması ilk kez 9 Nisan'a ertelendi. Daha önce ayrıca 6 Nisan için planlanan OPEC+ toplantısının "OPEC+ ve diğerleri de dahil olmak üzere tüm üreticilere daha fazla zaman tanınması için" 9 Nisan'a ertelenmesini açıklanmıştı. (7 Nisan 2020)

- **Küresel rüzgâr enerjisi santralleri kurulu gücünün, 2020-2024 döneminde 355 GW artması bekleniyor.** Küresel Rüzgâr Enerjisi Konseyi (GWEC), "2019 Küresel Rüzgâr Raporu" verilerine göre, 2019 yılında toplam 60,4 GW rüzgâr enerjisi santrali devreye girdi. 2019 yılsonu itibarıyla rüzgâr enerjisi santrallerinin toplam kurulu gücü 651 GW'ın üzerinde olduğu belirtilirken, 2020-2024 yılları döneminde rüzgâr enerjisi santrallerinin toplam kurulu gücünde 355 GW'lık bir artış bekleniyor. (6 Nisan 2020)

- **Rusya'nın günlük petrol üretimi değişmedi.** Enerji Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, Rusya'nın günlük petrol üretimi Mart ayında Şubat ayına göre değişmeyerek 11,29 milyon varil oldu. Mart ayında toplam 47,76 milyon ton petrol üretildi. Rusya Enerji Bakanı Alexander Novak yaptığı açıklamada, Rusya'nın piyasaların aşırı arzla karşı karşıya olduğu ortamda petrol üretimini artırma planı olmadığını ifade etti. (3 Nisan 2020)

- **British Petroleum (BP), 2020 yılı harcama planını %25 oranında azalttı.** BP, dün yaptığı açıklamada 2020 harcama planını %25 oranında azalttığını ve COVID-19 nedeniyle petrol fiyatlarında son zamanlarda yaşanan çöküş karşısında ABD kaya petrolü ve gaz işinde üretimi azaltacağını bildirdi. Londra merkezli şirket, bu yıl 15 milyar dolar değil 12 milyar dolar harcamayı planladığını açıkladı. (2 Nisan 2020)

- **Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, dünyanın en büyük petrol ve doğal gaz üreticilerinden olan Shell, BP, Total ve Equinor'un kredi notu görünümünün negatife çevrildiğini bildirdi.** Kredi derecelendirme kuruluşundan yapılan açıklamada, BP'nin kredi notunun "A1", Shell'in "Aa2", Equinor'un "Aa2", Total'in ise "Aa3" olarak teyit edildiği, şirketlerin kredi notları görünümünün ise durağandan negatife çevrildiği kaydedildi. Açıklamada ayrıca, petrol ve doğal gaz fiyatlarındaki düşüşün bu yıl şirketlerin finansal profillerini etkileyeceği ifade edildi. (2 Nisan 2020)

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.

NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2020 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.